

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

فهرست

۴	مقدمه	⑤
۷	رویکرد رفع تحریم‌ها	⑤
۸	قانون اقدام راهبردی برای لغو تحریم‌ها	
۱۰	رویکرد خنثی‌سازی تحریم‌ها	⑤
۱۱	نوسازی نظام مالیاتی	
۱۱	قانون مالیات بر ارزش افزوده	
۱۲	قانون مالیات بر خانه‌های خالی	
۱۳	مالیات بر سوداگری و سفته‌بازی	
۱۵	اصلاح ساختار بانکی	
۱۵	طرح اصلاح ساختار بانک مرکزی	
۱۷	اشتغال و تولید	
۱۷	قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار	
۱۹	قانون جهش تولید دانش بنیان	
۲۰	اصلاح قانون خرید تضمینی محصولات کشاورزی	
۲۱	طرح تقویت امنیت غذایی کشور و رفع موانع تولیدات کشاورزی	
۲۲	قانون مالکیت صنعتی	
۲۳	قانون ساماندهی صنعت خودرو	
	قانون اصلاح موادی از قانون حمایت از توسعه صنایع پایین دستی نفت	
۲۴	خام و میعانات گازی با استفاده از سرمایه‌گذاری مردمی	
۲۶	قانون مانع‌زدایی از توسعه صنعت برق	
۲۷	اصلاح ساختار بودجه	
۲۷	قانون برخی احکام تنظیم لایحه بودجه	

۲۹ بهبود معیشت
۲۹ قانون جهش تولید مسکن
۳۱ قانون رتبه‌بندی معلمان
۳۲ افزایش بیش از ۱۵ برابری حقوق سربازان طی ۳ سال
۳۲ بیمهٔ رایگان سه دهک پایین
۳۳ تأسیس صندوق حمایت از بیماران صعب‌العلاج
۳۳ بودجه‌های محرومیت‌زدایی تبصرهٔ ۱۸
۳۴ اجازهٔ واگذاری سکونت‌های غیررسمی به ساکنان
۳۵ هوشمندسازی و مبارزه با فساد
۳۵ قانون مدیریت داده و اطلاعات ملی
۳۶ طرح شفافیت قوای سه‌گانه
۳۸ اصلاح قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز
۳۹ طرح حمایت از افشاگران فساد
۴۰ اجتماعی و فرهنگی
۴۰ قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت
۴۱ لایحهٔ ارتقای امنیت زنان در برابر سوء رفتار
۴۲ انتقال سوابق بیمه یا بازنشستگی
۴۳ اصلاح قانون بیمه‌های اجتماعی کارگران ساختمانی
۴۵ نظارت
۴۶ نظارت‌های میدانی
۴۶ سه‌شنبه‌های نظارتی
۴۷ احیای مادهٔ ۲۳۴ آیین‌نامهٔ داخلی
۴۷ برخط شدن نظارت دیوان محاسبات

مقدمه

مجلس یازدهم در شرایطی کار خود را آغاز کرد که کمتر از دو سال به پایان دولت دوازدهم باقی بود و کشور در شرایط رهاشدگی از لحاظ اقتصادی و اجرایی بود. در این شرایط، مجلس یازدهم همان‌گونه که در تأکیدات رهبر معظم انقلاب اسلامی نیز وجود دارد، از ابتدای کار «تحول در قوانین اقتصادی» را اولویت اصلی خود قرار داد و در همان ماه اول شروع به کار مجلس یازدهم بسته‌ای برای تحول در قوانین اقتصادی تدوین شد تا نقشه راه عملکرد قوه مقننه باشد. این بسته در مردادماه سال ۹۹ یعنی ۲ ماه پس از شروع به کار مجلس یازدهم توسط رئیس مجلس به صورت عمومی ارائه و تشریح شد. به این ترتیب هم هدف اصلی این مجلس که «تحول در قوانین اقتصادی» کشور است برای افکار عمومی تشریح و هم این نقشه راه به شاخصی برای ارزیابی کارنامه مجلس یازدهم تبدیل شد.

در این راستا، مجلس شورای اسلامی دو رویکرد «رفع تحریم‌ها» و «خنثی سازی تحریم‌ها» را دستور کار قرار داد. برای رفع تحریم‌ها، قانون مهم و تاریخی «اقدام راهبردی برای لغو تحریم‌ها» را تصویب کرد که با خروج مسیر مذاکرات از انحراف و جاده یک‌طرفه فشار غرب به ایران، به قدرت‌افزایی کشور در این فرایند منجر شد

تاجایی که به تصریح مذاکره‌کنندگان وقت کشورمان در وین، این قانون ابزار مهمی برای چانه‌زنی با طرف مقابل و کسب امتیازات مهم نیز تبدیل شد. دربارهٔ این قانون که اهرم قانونی برای رفع تحریم‌ها علیه کشور است، در متن پیش رو جزئیات بیشتری ارائه شده است.

براین اساس، برای حل مسائل و مشکلات اصلی اقتصاد ایران با رویکرد «خنثی‌سازی تحریم‌ها» که مورد تأکید رهبر معظم انقلاب اسلامی است، «تحول در قوانین اقتصادی» کشور در بخش‌ها و موضوعات گوناگون مدنظر قرار گرفت. با این محور، قوانین مهمی در مجلس یازدهم مصوب یا اصلاح شد که برخی سال‌ها و دهه‌ها معطل تصمیم‌گیری و تصویب باقی مانده بود و به این ترتیب تصویب هرکدام از آن‌ها به تنهایی می‌تواند کارنامهٔ یک دورهٔ مجلس را درخشان کند؛ مانند قانون تسهیل صدور مجوز کسب‌وکار، جهش تولید دانش‌بنیان، جهش تولید مسکن، حمایت از خانواده و جوانی جمعیت، طرح اصلاح ساختار بانک مرکزی، و ...

در این مجموعه تلاش کرده‌ایم به بررسی این نقشه راه پردازیم و به این پرسش پاسخ دهیم که مجلس در عمل به وعدهٔ خود برای تحول در قوانین اقتصادی و اصلاح ریل‌گذاری اقتصادی کشور چه اقداماتی انجام داده است.

رویکرد رفع تحریم‌ها

قانون اقدام راهبردی برای لغو تحریم‌ها

این قانون نقش‌آفرینی مؤثر مجلس یازدهم در یکی از مهم‌ترین چالش‌های دو دهه اخیر کشور بود که قفل‌های صنعت هسته‌ای را باز کرد و جهت یک‌طرفه بازی را تغییر داد و سبب شد تا دست مذاکره‌کنندگان را برای رسیدن به توافق خوب، باز کند و گذر زمان نشان داد که هرآنچه در مذاکرات به عنوان ظرفیت‌های امتیازگیری توسط تیم مذاکره‌کننده هسته‌ای به کار گرفته می‌شود، عمدتاً نتایج اجرایی شدن این قانون است. بعد از اجرای این قانون در صنعت هسته‌ای تحولاتی مهمی مانند تولید و ذخیره‌سازی اورانیوم با غنای ۲۰ درصد، آغاز عملیات غنی‌سازی و تحقیق و توسعه با ماشین‌های نسل ششم (IR-6)، توقف نظارت‌های فراتر از پادمان از جمله اجرای داوطلبانه پروتکل الحاقی و... رخ داد. همین دستاوردها است که به امتیازات ایران در مذاکره تبدیل شده است و اگر آن‌ها نبود، تقریباً چیزی برای بده‌بستان و مذاکره وجود نداشت. حتی در فهرست بده‌بستان‌هایی که در دولت سابق طی مذاکرات وین تدوین شده بود، بخش مهمی از آنچه مذاکره‌کنندگان سابق به عنوان تعهدات ایران پذیرفته

بودند، همان مواردی بود که در قانون مجلس به مرحله اجرا درآمده بود و به این ترتیب قدرت بسزایی به مذاکره‌کنندگان کشورمان بخشیده بود. ضروری است به این نکته نیز اشاره شود که آقای روحانی چندبار تأکید کردند که اگر قانون مجلس نبود، ما اسفند ۹۹ توافق کرده بودیم؛ متأسفانه اظهارات ایشان خلاف واقع است و مهم‌ترین شاهد روشن آن این است که اولین دور مذاکرات وین فروردین ۱۴۰۰ آغاز شد و طبیعی است که نمی‌شود قبل از مذاکره توافقی حاصل شده باشد.

رویکرد خنثی‌سازی تحریم‌ها

ریل‌گذاری برای اقتصاد کشور
با تصویب بسته تحول در
قوانین اقتصادی کشور

الف | نوسازی نظام مالیاتی

یک اقتصاد سالم که بخواهد با نگاه تحول در قوانین اقتصادی، درآمدهای پایدار بدون اتکای به نفت (که قابل تحریم و فشار از سوی دشمنان است) داشته باشد، بالطبع باید سراغ اصلاح ساختارها و زیرساخت‌های مالیاتی خود برود. بدون داشتن درآمد پایدار اساساً تحول در قوانین اقتصادی نیز ممکن نیست. به همین دلیل نوسازی نظام مالیاتی کشور و به‌روز شدن، مکانیزه شدن، شفاف شدن، هوشمند شدن و ضد رانت و ضد فساد شدن فرایند دریافت مالیات از جمله اصلی‌ترین گام‌ها برای تحول در قوانین اقتصادی کشور است.

قانون مالیات بر ارزش افزوده

یکی از مصوبات مهم مجلس یازدهم اصلاح قانون مالیات بر ارزش افزوده است. اصلاحات انجام شده در این قانون با هدف اصلاح زیرساخت‌های مالیاتی کشور، حمایت از تولید داخلی، شناسایی شرکت‌های کاغذ، حذف مالیات از اصل قیمت طلا، قسط‌بندی مالیات در فروش‌های اقساطی، حذف رانت‌ها با سامانه‌ای شدن سیستم مالیات و پاداش برای مؤدیان خوش حساب در مجلس یازدهم

انجام شد. با اصلاحات صورت گرفته، معافیت مالیاتی کالاهای ضروری از جمله: تمامی محصولات کشاورزی فرآورده نشده، بذر، نهال، سم و کود، مواد غذایی اساسی مردم مانند شیر و برنج و... و همچنین محصولات مرتبط با کاغذ، دارایی‌های غیرمنقول و انواع حواله کاغذی، فرش دستباف و مواد اولیه آن، انواع دارو و واکسن دائمی شد. قانون جدید با استقرار سامانه مؤدیان برای احتساب مالیات، سامانه محوری و حذف ممیزان مالیاتی و تقویت هیئت حل اختلاف مالیاتی، به پیشگیری از فساد نیز توجه کرده است.

قانون مالیات بر خانه‌های خالی

وجود خانه‌های خالی در کشور باعث به هم ریختن عرضه و تقاضای بازار مسکن و در نتیجه افزایش قیمت خرید یا اجاره مسکن شده است. با توجه به اهمیت این موضوع، مجلس یازدهم در راستای تحول در قوانین اقتصادی کشور قانون مالیات برای خانه‌های خالی را در سال ۹۹ تصویب کرد که براساس آن مالک هر ملک مسکونی که طبق قانون، خانه خالی محسوب می‌شود، باید مالیات پرداخت کند. هدف از این قانون جلوگیری از دپوی خانه‌های خالی توسط افراد حقیقی و حقوقی و

بستن دست سوداگران و سفته‌بازان بازار مسکن است. در نتیجه، اگر قانون درست و دقیق اجرا شود، بازار اجاره مسکن را تنظیم خواهد کرد. از دیگر اهداف این قانون می‌توان به هدایت سرمایه انباشته در مسکن به سمت تولید و تبدیل مسکن به کالای مصرفی اشاره کرد.

مالیات بر سوداگری و سفته‌بازی

طرح مالیات بر سوداگری و سفته‌بازی به عنوان یکی از آرزوهای قدیمی برای مبارزه با سوداگری در بازار سکه و ارز به تصویب مجلس یازدهم رسید. طرحی که حداقل بیش از ۱۴ سال در کشور مطرح بود و به دلیل تعارض منافی که دارد، تعیین تکلیف نشده بود. مجلس یازدهم البته در راستای وعده خود به مردم برای تحول در قوانین اقتصادی و مبارزه با فساد، پای این طرح ایستاد و آن را در مجلس تصویب کرد و اکنون در حال بررسی در شورای نگهبان است. این موضوع به قدری مهم است که در اکثر کشورهای پیشرفته، به یک قانون مستحکم تبدیل شده است؛ در حالی که، تاکنون در مجالس ایران به تصویب نرسیده بود. این قانون منافع بسیاری از دلالتان و سوداگرانی را که بدون هیچ فعالیت اقتصادی مولد، درآمدهای نجومی کسب می‌کنند، به خطر می‌اندازد. اجرایی شدن این قانون

می‌تواند کمک مؤثری برای کنترل سوداگری و دلالی در بازارهای دلار و سکه و مسکن داشته باشد و فعالیت‌های اقتصادی مولد را جذاب‌تر کند.

۹۹ درصد مردم که در زندگی خود اقلام مورد نظر در این طرح را خرید و فروش یا از آن‌ها استفاده می‌کنند، به هیچ وجه متضرر نخواهند شد. از این رو، کسانی که سوء استفاده می‌کنند و وارد سوداگری در این حوزه‌ها می‌شوند، از پرداخت مالیات معاف نخواهند شد. این طرح یک نوع ترمز و توقفی برای ورود سوداگران به این بازارها است؛ بازارهایی که عمدتاً روی معیشت و زندگی مردم تأثیرگذار است و اجرای آن به تحول در اقتصاد کشور به خصوص بازارهای چهارگانه هدف این قانون منجر خواهد شد.

ب | اصلاح ساختار بانکی

قوانین فعلی بانکی در این دهه‌های متمادی بدون تغییر باقی مانده است. به‌ویژه قانون بانک مرکزی حدود ۵ دهه است که تغییر نکرده و کارشناسان معتقدند که بخشی از اشکالات ساختاری اقتصاد کشور که به تورم‌های افسارگسیخته و ناترازی بانک‌ها یا کاهش ارزش پول ملی منجر می‌شود، به ساختار بانک مرکزی کشور بر می‌گردد که به روز نیست. براین اساس، با هدف ایجاد تحول در قوانین اقتصادی، یکی از محورهای اصلی که در مجلس دنبال شد، تغییر قوانین در این حوزه به‌خصوص اصلاح ساختار بانک مرکزی و اصلاح قوانین مدیریت بانک‌های عامل کشور یا شبکه بانکی کشور بود.

طرح اصلاح ساختار بانک مرکزی (در مرحله تأیید شورای نگهبان)

طرح اصلاح ساختار بانک مرکزی بعد از ۵۰ سال در مجلس یازدهم به تصویب رسید تا با اصلاح ساختار بانک مرکزی، امکان اعمال اقتدار این نهاد حاکمیتی مهم بر شبکه بانکی و مهار موتور خلق نقدینگی توسط بانک‌های خصوصی و در نتیجه کنترل تورم را فراهم کند. کارشناسان

تلاش زیادی کرده‌اند که در مجالس مختلف بتوانند این قانون را به تصویب برسانند؛ اما به دلیل به خطر افتادن منافع زیاد در بانک‌های خصوصی این اتفاق هیچ‌گاه نیفتاده است. مجلس یازدهم این طرح را تصویب کرده است. در ادامه همین روند، طرح بانکداری جمهوری اسلامی ایران، به عنوان تکمیل‌کننده اصلاح ساختار نظام بانکی به زودی در دستور کار مجلس قرار خواهد گرفت تا فرایندها و الزامات لازم برای بانک‌ها تبدیل به قانون شده و ضابطه‌مندی و شفافیت، جایگزین امضاهای طلایی و کاغذبازی شود و قانون لازم برای احقاق حقوق مردم در برابر بانک‌ها تصویب شود. با این قانون مردم در مقابل اعمال سلیقه‌ها و منفعت‌محوری بانک‌ها در تنظیم یک‌طرفه قراردادهای در دادن وام به سرمایه‌گذاران و کارآفرینان، پشت و پناه قانونی پیدا می‌کنند. مجلس با تصویب طرح اصلاح ساختار بانک مرکزی گام بزرگ اصلاح ساختار نظام بانکی را برداشت؛ اقدامی که سال‌ها به عقب افتاده بود و در طول دست‌کم سه دوره قبلی مجلس، تقریباً به آرزویی غیرقابل دستیابی تبدیل شده بود.

ج | اشتغال و تولید

اگر کشوری نتواند در حوزه اشتغال و تولید خود تغییر و تحولی ایجاد کند، قادر نیست تحول اقتصادی را رقم بزند. تحول در نظام اقتصادی کشور ارتباط مستقیم و تنگاتنگ با اشتغال و تولید دارد. به همین منظور ذیل بسته تحول در قوانین اقتصادی کشور قوانین مهمی در مجلس یازدهم مصوب شده است که برخی از آنها انقلابی در عرصه کسب و کار و اشتغال محسوب می‌شوند که اجرای آن بدون شک باعث خواهد شد هم تحول مزثری در اقتصاد رقم بزند و هم مردم طعم شیرین آن را بچشند.

قانون تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار

مخاطب قانون خوب تسهیل صدور مجوزهای کسب و کار - که برخی محافل کارشناسی از آن به عنوان انقلاب در عرصه کسب و کار یاد می‌کنند - صدها هزار نفری هستند که برای کسب و کارهای کوچک و بزرگ نیاز به گرفتن مجوز دارند. در این قانون، کل روند جریان کار در کشور تغییر کرد. به طور نمونه قبلاً یک جوان برای درخواست صدور مجوز، باید چندین سال در سیستم‌های اداری رفت و آمد می‌کرد؛ اما امروز همه اشخاصی که در حوزه کسب و کار مجوز می‌خواهند در دو حالت می‌توانند اقدام کنند: برخی

درخواست‌ها ثبت‌محور است؛ یعنی اگر از درگاهی که پیش‌بینی شده است درخواست به صورت الکترونیکی ثبت شود، فرد می‌تواند بعد از سه روز کار خود را شروع کند و اگر دستگاه اجرایی پاسخگوی مجوز درخواست نباشد، مجوز به‌طور خودکار صادر می‌شود. برخی مجوزها هم تأییدمحور است؛ یعنی باید دستگاه مربوطه به درخواست متقاضی حداکثر ظرف سه ماه پاسخ دهد و اگر ظرف این سه ماه دستگاه پاسخ این درخواست را ندهد، به معنای موافقت آن دستگاه محسوب می‌شود و متقاضی مجوز کسب‌وکار می‌تواند فعالیت خود را آغاز کند.

از جمله اهداف این قانون، شفافیت اطلاعات، پایان رانت با ثبت‌محور شدن مجوزها، شکستن تعارض منافع و امضای طلایی، رفع بروکراسی اداری از مقابل کارآفرینان، تسهیل اشتغال جوانان، حمایت از کسب‌وکارها و تولیدات داخلی است. مثلاً در گذشته اگر کسی می‌توانست با رانت یا فساد مجوز یک نانویی را بگیرد و همین مجوز را تا سه میلیارد تومان به فروش برساند، پس از اجرای این قانون هرکس مایل باشد می‌تواند این مجوز را بدون فرایند پیچیده و رانته دریافت کند. موضوعی که علاوه بر ارتقای جدی و شگرف کشور در شاخص‌های کسب‌وکار می‌تواند تحول در اقتصاد و اشتغال را در پی داشته باشد.

قانون جهش تولید دانش بنیان

بر اساس راهبردی که رهبر انقلاب تعیین کردند، یکی از راهبردهای تحول در اقتصاد کشور از تولید دانش بنیان می‌گذرد. قانون جهش تولید دانش بنیان را باید یکی از مهم‌ترین قوانین برای تحول در قوانین اقتصادی کشور بدانیم. این قانون با هدف کمک به شرکت‌های نوآفرین و توسعه فعالیت‌های دانش بنیان و نیز فراهم کردن زمینه فعالیت نخبگان در کشور و در راستای تحول قوانین اقتصادی کشور به تصویب رسید. در حقیقت مجلس یازدهم از آغاز (۱۳۹۹) با تشکیل جلسات متعدد و با حضور فعالان شرکت‌های دانش بنیان و معاونت علم و فناوری ریاست جمهوری، پایه‌ریزی، طراحی و تدوین این قانون را انجام داد و در اسفند ۱۴۰۰ این قانون برای شورای نگهبان فرستاده شد. به این ترتیب پس از آنکه رهبر انقلاب سال جاری (۱۴۰۱) را سال «تولید، دانش بنیان و اشتغال آفرین» نام گذاری کردند، برای اولین بار قانون مرتبط با این نام نیز که در فرایندی هجده ماهه بررسی و تصویب شده بود، در فروردین همین سال برای اجرا ابلاغ شد. قانونی که می‌تواند سهم مهمی در امیدآفرینی به نخبگان و حفظ این سرمایه عظیم در کشور و جلوگیری از مهاجرت آنان، توسعه علوم و فناوری‌های دانش بنیان داشته باشد و در نتیجه

تحول در اقتصاد کشور را رقم بزند. از اهداف این قانون می‌توان به ایجاد اشتغال و حمایت از نخبگان، کمک به استارت‌آپ‌ها، توسعه فعالیت شرکت‌های دانش‌بنیان، مقابله با آثار سوء تحریم‌ها و حمایت از کالاهای ایرانی اشاره کرد. طبق این قانون تعهدات مالی معوق دستگاه‌ها به شرکت‌های دانش‌بنیان توسط سازمان برنامه و بودجه پرداخت خواهد شد و امکان هزینه‌بخشی از درآمد و امکانات مؤسسات، دستگاه‌ها و نهادها برای شرکت‌های دانش‌بنیان نیز فراهم شده است. بر اساس این قانون مهم، امکان تأسیس سازمان توسعه و سرمایه‌گذاری توسط پارک‌های علم و فناوری و مؤسسات پژوهشی وجود دارد و صدور سند مالکیت اعیانی برای ساختمان‌های ساخته‌شده توسط بخش خصوصی در اراضی پارک علم و فناوری در دستور کار قرار گرفته است.

اصلاح قانون خرید تضمینی محصولات کشاورزی

اصلاح قانون تضمین خرید محصولات اساسی کشاورزی بزرگ‌ترین اقدام در راستای تولید نهاده‌های دامی در داخل کشور است. گندم به عنوان محصول استراتژیک کشور از اهمیت بسیار زیادی برخوردار بوده است؛ اما به دلیل قیمت پایین خرید تضمینی، کشاورزان

اقدام به کشت این محصول نمی‌کردند. مجلس صدای کشاورزان گندم کار کشور را شنید و طرح دو فوریتی اصلاح قانون تضمین خرید محصولات کشاورزی را ارائه کرد. قانونی که باعث شد برای نخستین بار خود کشاورزان در فرایند قیمت‌گذاری این محصول برای خرید تضمینی دارای رأی شوند و فرایند قیمت‌گذاری از اتاق‌های در بسته خارج شده و در همان سال اول به افزایش سطح زیر کشت گندم نیز منجر شد. اصلاح قانون تضمین خرید محصولات اساسی کشاورزی اهرمی بزرگ برای حمایت از تولید داخلی محصولات کشاورزی است که بر اساس آن شورای قیمت‌گذاری محصولات کشاورزی متولی تعیین قیمت خرید تضمینی محصولات کشاورزی شده است.

طرح تقویت امنیت غذایی کشور و رفع موانع تولیدات کشاورزی

کشاورزی برای ایران یکی از مهم‌ترین بخش‌های اقتصادی است که اشتغال بخش زیادی از مردم را به خود اختصاص داده است. بنابراین، تحول در قوانین این عرصه یکی از محورهای مهم بستهٔ تحول در قوانین اقتصادی کشور است که در این زمینه طرح تقویت امنیت غذایی کشور و رفع موانع کشاورزی با اصلاح ساختار (از

تولید تا فروش و صادرات محصولات کشاورزی)، تغییر و اصلاح وظایف و رفع تمام نابسامانی حوزه کشاورزی به آشفتگی‌های بازار، بیمه محصولات کشاورزی و تولید مازاد محصولاتی مانند پیاز و سیب‌زمینی - که حاصل نبود مدیریت واحد است و لطمات بسیاری به تولیدکننده و مصرف‌کننده وارد کرده است - پایان می‌دهد. این طرح هم اکنون حدود یک سال است که به دلیل برخی ایرادات مجمع تشخیص مصلحت نظام نهایی نشده است. اگر این مصوبه از مجمع خارج شده و به قانون تبدیل شود، علاوه بر سهم مهمی که در امنیت غذایی کشور دارد، می‌تواند با تحول در اقتصاد کشور زمینه‌های مناسبی برای رشد اقتصادی را رقم بزند.

قانون مالکیت صنعتی

توسعه بخش صنعت نیاز به سرمایه‌گذاری در تحقیق و توسعه دارد و بدون قانون مالکیت صنعتی، سرمایه‌گذاری در این زمینه سودآور نخواهد بود. ذیل بسته تحول در قوانین اقتصادی، مجلس یازدهم قانون مالکیت صنعتی را برای حفظ آثار صنعتی و اختراعات صنعتگران و مخترعان و تشویق آنان، تصویب کرد تا با قانونمند شدن کشور در حوزه مالکیت صنعتی از

دارایی‌های فکری و حقوق مادی و معنوی مخترع نیز حمایت شود. کاهش هزینه‌ها و سهولت ثبت اختراع، حمایت از حقوق مالکیت صنعتی، تعیین قواعد برای واگذاری اختراع، حمایت مؤثر از علائم و نام‌های تجاری و رفع خلأهای قانونی، الکترونیکی شدن فرایندهای مربوط به مالکیت صنعتی و... از دیگر اهداف قانون مالکیت صنعتی است.

قانون ساماندهی صنعت خودرو

مجلس با قانون ساماندهی صنعت خودرو، بعد از سال‌ها تابوی ممنوعیت واردات خودرو را شکست که این موضوع می‌تواند با شکست انحصار خودروهای داخلی، باعث تعدیل قیمت خودروهای داخلی و ساماندهی بازار خودرو و رقابتی کردن بازار شود. براساس این قانون مهم، قرار است واردات متناسب با کسری تولید داخل نسبت به تقاضای مؤثر باشد. همچنین دیگر مسائل مربوط به حوزه اصلاح صنعت خودرو تعیین تکلیف شد.

مجلس طی ماه‌های گذشته با اصلاح این قانون مشکل کامیون‌دارانی را حل کرد که علی‌رغم پرداخت قیمت کامیون‌های وارداتی خود به علت نبود گواهی اسقاط نمی‌توانستند کشنده‌های خود را شماره‌گذاری کنند. بر

همین اساس این عزیزان که تاکنون برای شماره‌گذاری کامیون خود مبالغ گزافی پرداخت می‌کردند، اکنون با پرداخت تنها ۵ درصد ارزش کامیون، گواهی اسقاط دریافت کرده و خودروهای خود را شماره‌گذاری می‌کنند. همچنین در سال جاری خودروسازان باید یک میلیون و ۵۰۰ هزار دستگاه خودرو تولید کنند و به‌ازای شماره‌گذاری هر چهار خودروی تولیدی، یک خودرو اسقاط شود که در صورت نبود گواهی اسقاط، شماره‌گذاری خودرو با مشکل روبه‌رو می‌شود؛ مجلس با اصلاح قانون ساماندهی صنعت خودرو مقرر کرد برای رفع مشکل شماره‌گذاری خودروهای تولید داخل در صورتی که گواهی اسقاط به میزان کافی وجود نداشته باشد، می‌توان با پرداخت ۱.۵ درصد از قیمت خودروی تولیدی، خودرو را شماره‌گذاری کرد.

قانون اصلاح موادی از قانون حمایت از توسعه صنایع پایین‌دستی نفت خام و میعانات گازی با استفاده از سرمایه‌گذاری مردمی

مجلس یازدهم با هدف توسعه صنایع پایین‌دستی و پتروپالایشگاه‌ها و تبدیل نفت خام به فرآورده‌های با ارزش اقدام به قانون اصلاح موادی از قانون حمایت از توسعه صنایع پایین‌دستی نفت خام و میعانات گازی با

استفاده از سرمایه‌گذاری مردمی کرد تا با قانون جدید ضمن ایجاد اشتغال و ارزش اقتصادی برای کشور با آثار سوء تحریم‌ها مقابله کرده و درآمد ارزی کشور را نیز افزایش دهد. براساس این قانون دولت موظف شده است به شرکت‌های متقاضی برای سرمایه‌گذاری در توسعه صنایع نفتی و گازی (متناسب با سرمایه‌گذاری انجام داده) به منظور تسویه حساب بدهی‌هایشان فرصت دهد تا سرمایه‌گذاری انجام شده به سود برسد و همچنین پیش‌بینی شده است؛ حداقل ۳۰ درصد از منابع مورد نیاز سرمایه‌گذاری در پتروپالایشگاه از محل بورس تهیه شود تا با جمع کردن بخشی از نقدینگی سرگردان در جامعه و ورود این پروژه‌های بزرگ در بورس امواج متلاطم بورس را آرام کرده و به بازار سرمایه عمق بخشی می‌کند. تسهیل ورود پتروپالایشگاه به بورس با افزایش شرط پذیره‌نویسی سهام آن‌ها در بورس را از یک سال به دو سال و مبارزه با تحریم‌ها و تقویت منابع ارزی از دیگر اهداف قانون جدید است. همچنین با اصلاح این قانون ابهام در محل تخصیص تنفس خوراک که موجب اختلاف نظر میان دولت، صندوق توسعه ملی و شرکت ملی نفت ایران شده و عملاً اجرای قانون معطل مانده بود، رفع شد.

قانون مانع‌زدایی از توسعه صنعت برق

قانون مانع‌زدایی از صنعت برق با هدف افزایش تولید برق و جلوگیری از کمبود آن به تصویب مجلس یازدهم رسیده است. این قانون مجموعه‌ای از رفتارهای سازمانی و تشکیلاتی را با هدف رفع موانع از سر راه تولیدکننده اصلاح می‌کند. بر همین اساس، صنایع انرژی‌بر مکلف‌اند، حداقل ۹۰۰۰ مگاوات نیروگاه حرارتی و ۱۰۰۰ مگاوات نیروگاه تجدیدپذیر و پاک تا پایان سال ۱۴۰۴ از محل منابع داخلی صنایع احداث کنند و وزارت نیرو مکلف است برق تولیدی این صنایع را منتقل کرده و از تأمین برق آن‌ها پشتیبانی کند. برق مازاد نیروگاه‌های فوق در بورس انرژی یا به صورت قرارداد دوجانبه قابل فروش است. طبق این قانون تلاش می‌شود تولیدکنندگان برق انرژی‌های تجدیدپذیر با الزام به تأمین داخل مازاد برق خود را بتوانند صادر کنند.

د | اصلاح ساختار بودجه

سال‌هاست که کشور از اشکالات و ضعف‌های ساختاری بودجه رنج می‌برد. اشکالاتی که عوامل اصلی تورم در کشور هستند. به همین منظور ساختار تدوین، بررسی و بودجه‌ریزی در کشور باید اصلاح شود. این موضوع فارغ از آنکه یک اجبار اقتصادی و حکمرانی است از تأکیدات جدی رهبر معظم انقلاب اسلامی نیز بوده و هست و اصلاح آن سهم بسزایی در **تحول در قوانین اقتصادی** کشور دارد. همین‌جا باید تصریح کرد که اصلاح ساختار بودجه آن‌گونه که باید به نتیجه نرسیده است؛ اما نکته مهم این است که این مسئله خروجی مشترک دولت و مجلس است. اگر در لایحه بودجه که دولت ارائه می‌کند، اشکالات ساختاری بودجه حل نشده باشد، مجلس نه ظرفیت قانونی برای تحول اساسی در بودجه دارد و نه در عمل چنین اقدامی را رقم خواهد زد که به نظر می‌رسد در این زمینه دولت باید در لایحه خود بیشتر به اصلاح ساختار بودجه توجه می‌کرد.

قانون برخی احکام تنظیم لایحه بودجه

قانون بودجه بیش از آنکه بودجه دولت باشد، بودجه مردم است. زیرا کسری بودجه و ناترازی عملیاتی بودجه باعث تورم و تأثیر مستقیم بر معیشت مردم خواهد شد. بر همین

اساس، مجلس یازدهم در راستای تحول در قوانین اقتصادی، قانون برخی احکام مربوط به اصلاح ساختار بودجه کل کشور را به تصویب رساند تا از طریق شفافیت و نظارت بر نحوه استفاده از بودجه کل، وضعیت بهتری در دستگاه‌ها حاکم شود. شفافیت بودجه، انتظام بخشی به بودجه، پیشگیری از انحراف بودجه، پایداری منابع، کنترل و نظارت بر مصارف، از اهداف مهم این قانون است. با این قانون ایجاد شناسه پرداخت برای تمامی پرداخت‌های دولت از محل منابع عمومی و اختصاصی الزامی شده و هرگونه پرداخت به غیر ذی نفع نهایی نیز ممنوع گردیده است. از سوی دیگر تمام افراد دریافت‌کننده کمک‌های حمایتی از محل بودجه ثبت و ساماندهی می‌شوند و هرگونه پرداخت وجه بابت انعقاد و اجرای معاملات بزرگ و متوسط دستگاه‌ها منوط به ثبت در سامانه تدارکات الکترونیکی دولت است. از مفاد دیگر این قانون الزام ارائه جدول بدهی‌ها و مطالبات قطعی شده و تعهدهای دولت به اشخاص حقوقی خصوصی، تعاونی و مؤسسات عمومی غیردولتی، بانک‌ها و مؤسسات اعتباری است.

← شفاف کردن بخشی از منابع بودجه در جهت شفافیت شرکت‌های دولتی (حقوق مالکانه معادن، درآمد دولت از محل فروش ال.پی.جی و...)

← شفاف کردن فرایند تخصیص بودجه در قانون بودجه ۱۴۰۲

ه | بهبود معیشت

ساماندهی معیشت مردم در حقیقت نتیجه تحول در قوانین اقتصادی است. اگر قوانین اقتصادی کشور به شکل اصولی و مؤثر اصلاح و متحول شود، در یک فاصله زمانی معقول می‌توان اثرگذاری آن را در سفره و معیشت مردم دید. هرچند نباید فراموش کرد که قانون خوب بخشی از تحول است و اجرای خوب آن قانون خوب، بخش مهم و اصلی در ایجاد تحول است؛ به نحوی که، نتیجه آن به مردم برسد.

قانون جهش تولید مسکن

مقوله مسکن نه یک موضوع خرد ذیل تحول اقتصادی، بلکه خود بخش مهمی از اقتصاد کشور است. اگر بازار مسکن رونق داشته باشد، علاوه بر تأثیر مثبت و مستقیم آن بر زندگی و معیشت مردم و کاهش هزینه‌های زندگی، با به راه‌انداختن صدها شغل و کسب‌وکار که با زندگی میلیون‌ها نفر مرتبط است، می‌تواند بازار اشتغال و در یک کلام اقتصاد کشور را متحول کند. به همین دلیل، قانون جهش تولید مسکن از جمله اولین دستورکارهای مجلس یازدهم بود. به نحوی که، با برهم زدن ساختارهای سابق با هدف رونق دادن به فرایند ساخت و عرضه مسکن،

زمینه‌های حقوقی، مالی و سخت‌افزاری لازم برای ساخت یک میلیون مسکن در سال را توسط دولت فراهم کرد. این قانون که پیش از روی کار آمدن دولت سیزدهم تصویب و در نخستین روزهای آغاز به کار این دولت برای اجرا ابلاغ شده است، بستر قانونی لازم با اختیارات کامل برای تحقق وعده رئیس جمهور برای ساخت ۴ میلیون مسکن در ۴ سال را فراهم کرده است. این قانون مهم و راهبردی که انتظار مجلس از دولت، اجرای دقیق آن است، به دنبال تسهیل‌گری برای ساخت یک میلیون واحد مسکن در سال است. در این قانون دستگاه‌ها و شرکت‌های دولتی ملزم به واگذاری رایگان و تحویل فوری اراضی دولتی برای ساخت مسکن شده‌اند و علاوه بر پیش‌بینی سی درصد تخفیف در هزینه صدور و تمدید گواهی پایان کار ساختمان‌ها، اعتبار لازم ساخت مسکن از بانک‌ها و سرمایه‌های مردمی از طریق بازار سرمایه تأمین شده است و با ایجاد امکان پیش‌خرید مصالح ساختمانی از بورس کالا، قیمت ساخت مسکن پیش‌بینی‌پذیر خواهد شد. با این حال، پس از حدود ۱۸ ماه از ابلاغ این قانون، به نظرمی‌رسد، دولت به‌خصوص، مجموعه وزارت راه و شهرسازی هنوز با اجرای آن فاصله زیادی دارد که موضوع نگرانی‌های جدی ایجاد کرده است.

قانون رتبه‌بندی معلمان

لایحه رتبه‌بندی معلم‌ها بعد از ۱۲ سال بلا تکلیفی در مجلس یازدهم به تصویب رسید و اکنون نیز در حال اجراست. رتبه‌بندی معلمان به ارتقای کیفیت در آموزش و پرورش منجر می‌شود و نیز با کاهش تفاوت حقوق معلمان با سایر کارمندان دولت، انگیزه‌ای برای ارتقای توانمندی‌های معلمان در مدارس نیز محسوب می‌شود. در این قانون برای تقویت انگیزه و افزایش کیفیت آموزش معلمان بر اساس شایستگی‌های عمومی، تخصصی، حرفه‌ای و تجربه، به پنج رتبه تقسیم می‌شوند. با اجرای این قانون شاهد افزایش حداقل ۴۵ تا ۹۰ درصد حق شغل، حق شاغل و فوق‌العاده شغل معلمان خواهیم بود. مجلس در این قانون، مناطق محروم را نیز فراموش نکرده و برای تأمین معلمان این مناطق تصویب کرد که به ازای یک سال خدمت در مناطق محروم و مدارس استثنایی و عشایری، سه ماه از دوره خدمت معلمان در هر رتبه کاهش پیدا کند. این بند موجب افزایش انگیزه معلمان برای تدریس در مناطق محروم خواهد شد. ان شاء الله با اجرای هرچه بهتر و کامل‌تر این قانون انگیزه و امکانات مورد نیاز برای بهبود کیفیت آموزش فرزندان این سرزمین فراهم شود و شاهد شکوفایی استعدادهای جوان ایران عزیز باشیم.

افزایش بیش از ۱۵ برابری حقوق سربازان طی ۳ سال

دریافتی سربازان تا سال ۹۸ و ۹۹ حقوق سربازان حدود ۴۰۰ تا ۴۵۰ هزار تومان بود. وضعیت معیشتی آنان و دریافتی‌های ناچیزی که حتی جوابگوی رفت‌وآمد و حداقلی‌ترین هزینه‌های آن‌ها نبود، سال‌ها بی‌تغییر مانده بود و تحول جدی و کوتاه‌مدت در آن وضعیت، دور از دسترس به نظر می‌رسید و البته یکی از مطالبات درست مردم بود. مجلس یازدهم طی ۳ سال گذشته، حقوق سربازان متاهل را نزدیک به حداقل دریافتی کارمندان و میانگین حقوق سایر آن‌ها را بیش از ۱۵ برابر افزایش داد و در سال آینده به ۴،۸ و ۷،۲ میلیون تومان برای سربازان مجرد و متاهل خواهد رسید.

بیمه رایگان سه دهک پایین

مجلس شورای اسلامی در قانون بودجه ۱۴۰۱ برای حدود ۶ میلیون نفر در کشور که بیمه سلامت نداشتند، اعتباری بیش از ۷ هزار میلیارد تومان پیش‌بینی کرد. بر این اساس، بیمه سلامت برای همه اشخاصی که در کشور هستند، به صورت مجانی و غیرحضوری فراهم شده است و تاکنون نیز حدود ۶ میلیون نفر براساس همین مصوبه مجلس تحت پوشش بیمه درمان قرار گرفته‌اند.

تأسیس صندوق حمایت از بیماران صعب‌العلاج

مجلس یازدهم برای اولین بار با تأسیس صندوق حمایت از بیماران صعب‌العلاج در بودجهٔ ۱۴۰۱ و تخصیص ۵ هزار میلیارد تومان برای این صندوق مقرر کرد تا کارت سلامت این بیماران برای بهره‌مندی از امتیازات بیمه‌ای صادر شود.

بودجه‌های محرومیت‌زدایی تبصرهٔ ۱۸

یکی از مسائلی که مجلس یازدهم با جدیت آن را دنبال کرد، اولویت‌بخشی به مناطق محروم بود که سال‌ها به اندازهٔ لازم مورد توجه قرار نگرفته بود. نظارت‌های میدانی رئیس و نواب رئیس مجلس و همچنین کمیسیون‌های تخصصی و نمایندگان مجلس، مقدمه‌ای بود که نشان دهد مجلس در حل این مشکل، جدی است. اتفاق مهم این است که مجلس در بودجه‌های سنواتی علاوه بر تعیین معافیت‌های خاص مانند هزینه‌های آب و برق ساکنان مناطق محروم، در سال ۱۴۰۰ بیش از ۱۹ هزار میلیارد تومان و برای سال جاری بیش از ۲۲ هزار میلیارد تومان اعتبار برای محرومیت‌زدایی تصویب کرد.

اجازه واگذاری سکونت‌های غیررسمی به ساکنان

یکی از مراکز زندگی اقشار محروم، حاشیه شهرهای بزرگ است که در آن اسکان غیررسمی دارند و بیشتر این زمین‌ها متعلق به دولت است. از تصمیمات انقلابی که مجلس یازدهم گرفت، اجازه واگذاری مالکیت اعیانی این سکونت‌گاه‌ها به ساکنان آن توسط دولت است و در صورت اجرا، انقلابی در حل ریشه‌ای مشکلات حاشیه‌نشینان ایجاد می‌کند.

و | هوشمندسازی و مبارزه با فساد

از جمله زیرساخت‌های مهم در اقتصاد که می‌تواند به تحول و توسعه کشور منجر شود، هوشمندسازی و شفاف‌سازی است. هوشمندسازی باعث می‌شود مقوله «دولت آگاه» شکل گرفته و دولت در حکمرانی خود با چشمان باز تصمیم بگیرد و به صورت نقطه‌زنی برای رفع مشکلات و آسیب‌ها اقدام کند. به همین منظور این دو مقوله از جمله موضوعات مهم و پیگیرانه مجلس یازدهم در طی ۳ سال گذشته بوده است؛ تاجایی که مصوباتی که در این حوزه انجام شده، هرکدام نقطه عطفی برای هوشمندسازی یا شفاف‌سازی محسوب می‌شوند که اجرای آن بدون شکل زمینه‌های مؤثری از تحول در اقتصاد را رقم می‌زند.

قانون مدیریت داده و اطلاعات ملی

یکی از مشکلات اصلی کشور جمع‌آوری بخشی اطلاعات در بیش از ۳۰ دستگاه اعم از سازمان ثبت اسناد، سازمان ثبت احوال، وزارتخانه‌ها و... است که بخش بزرگی از بروکراسی اداری به همین ماجرا بر می‌گردد. به همین منظور مجلس یازدهم در قانون مدیریت داده‌ها و اطلاعات ملی تصویب کرد که اطلاعات موجود نزد

دستگاه‌های اجرایی جمع‌آوری و به صورت به‌روز نگهداری شود تا علاوه بر کوتاه‌تر شدن بروکراسی اداری، با کمک به حذف کاغذ از ادارات، یک گام بر تحقق دولت الکترونیک و هوشمندسازی کشور نزدیک‌تر شویم. این قانون با رفع قوانین متعارض برای تبادل الکترونیکی اطلاعات بین دستگاه‌های اجرایی کشور و تعیین مجازات برای دستگاه‌های متخلف گام مهمی برای رفع بروکراسی موجود برداشته و با اجرای دقیق قانون، دستگاه‌ها ملزم به به‌روز نگهداشتن اطلاعات و داده‌ها خواهند شد و از سوی دیگر امکان حمایت هدفمند از کسب‌وکارهای مجازی و همچنین اقبال ضعیف نیز فراهم می‌شود.

طرح شفافیت قوای سه‌گانه (متوقف در مجمع تشخیص)

یکی از مطالبات از مجلس یازدهم تصویب طرح شفافیت آرا بود. مجلس یازدهم فراتر از شفافیت آرا بر مبارزه با رانت و فساد تأکید داشت. ضروری است که مردم در مورد مسائلی مانند اطلاعات کارکنان دستگاه‌ها شامل میزان دریافت ماهانه و نحوه به‌کارگیری آن‌ها، اطلاعات راجع به اموال، دارایی‌ها، درآمدها و هزینه‌های سازمان‌ها و مدیرانشان، متن تمامی قراردادهای مربوط به معاملات بزرگ و متوسط، فرصت‌های سرمایه‌گذاری،

فرصت‌های اشتغال و به‌کارگیری و جذب نیروی انسانی و ... آگاه شوند تا با رانت و فساد در این حوزه‌های رانت خیز اقتصادی و تقسیم پست‌ها و مسئولیت، مقابله ساختاری شود. بنابراین، مجلس طرح شفافیت قوای سه‌گانه را به تصویب رساند که ابتدایی‌ترین بند آن انتشار آرای نمایندگان مجلس، هیئت وزیران و اعضای شورای شهر است. براساس این طرح دستگاه‌ها مکلف شده‌اند، تمامی فرصت‌های سرمایه‌گذاری و فرصت‌های اشتغال خود را در پرتال اختصاصی در دسترس عموم قرار دهند. این خود باعث از بین رفتن فساد و رانت در زمینه‌ی به‌کارگیری نیرو و همچنین برون‌سپاری پروژه‌های دستگاه خواهد شد. از دیگر بندهای مهم این طرح شفافیت در اموال و دارایی‌های دستگاه است. با شفاف شدن این دارایی‌ها، دستگاه‌های نظارتی به‌راحتی می‌توانند بر نحوه‌ی هزینه‌کرد عایدی این اموال یا فروش آن‌ها نظارت داشته باشند و از تخلفات احتمالی جلوگیری کنند. مخصوصاً به‌کارگیری نیروی انسانی در این سازمان‌ها باید شفاف شود.

اصلاح قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز

کنترل قیمت ارز و مقابله با قاچاق یکی از ضرورت‌های جدی برای ایجاد اقتصادی پایدار است. مجلس یازدهم با اصلاح قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز به دنبال جلوگیری از قاچاق کالا و ارز و به تبع آن حمایت جدی از تولید است. از ویژگی‌های قانون جدید مبارزه با قاچاق کالا و ارز، اصلاح تشکیل ساختار ستاد مبارزه با کالا و ارز و لزوم اداره جلسات این ستاد توسط شخص رئیس جمهور و یا نماینده تام‌الاختیار است. در قانون جدید مصادیق و جزئیات موضوع قاچاق ارز و همچنین مصادیق قاچاق از تخلفات گمرکی تعیین شده است و برخلاف قانون قبلی فضای مجازی از حوزه تصمیمات مربوط به مبارزه با قاچاق کالا و ارز مستثنی نشده و هرگونه خرید و فروش کالای قاچاق در بستر فضای مجازی از طریق پیام‌رسان‌ها، شبکه اجتماعی و ... نیز مدنظر قرار گرفته است. دولت مکلف شده است سامانه‌ای راه‌اندازی کند تا امکان ارائه خدمات به کالاهای قاچاق فراهم نباشد. موضوع تعیین مجازات برای متخلفان در حوزه واگذاری کارت بازرگانی و خرید و فروش کارت یک بار مصرف یکی دیگر از مباحث مورد نظر در قانون جدید است.

طرح حمایت از افشاگران فساد

بهترین شیوه برای مبارزه با فساد علاوه بر شفاف‌سازی، مردمی‌سازی مباره با فساد است که برای این امر طرح حمایت از افشاگران فساد آماده ارائه به صحن است. براساس این طرح، از گزارش‌گران فساد در مقابل تهدیدها حمایت قضایی و امنیتی می‌شود و همچنین پاداش‌هایی‌ها براساس میزان افشاگری به صورت پلکانی برای اشخاص حقیقی و حقوقی نیز در نظر گرفته شده است که براساس آن برای عموم مردم جذاب می‌شود که وقتی فساد در سازمان، اداره و محیط‌های اطراف خود می‌بینند، به سیستم‌های نظارتی گزارش کنند و به این ترتیب فضا برای فساد ناامن می‌شود.

ز | اجتماعی و فرهنگی

حمایت از نهاد خانواده و ساختن اجتماع پویا و مولد هم نتیجه تحول در اقتصاد است و هم می‌تواند به تحول اقتصادی منجر شود. در همین راستا، مجلس یازدهم توجه جدی به عرصه خانواده داشت و در مهم‌ترین گام، طرحی را که سال‌ها (بیش از یک دهه) از نیازهای کشور و مورد تأکید مکرر رهبر معظم انقلاب قرار داشت و در مجالس و دولت‌های گذشته به نتیجه نرسیده بود، تحت عنوان قانون «حمایت از خانواده و جوانی جمعیت» به تصویب رساند. این البته تنها مصوبه مجلس در حوزه اجتماعی و فرهنگی نیست و طرح‌ها و قوانین دیگری نیز در دستور کار بوده است.

قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت

مجلس با قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت درصد برداشتن بخشی از مشکلات از پیش پای جوانان و خانواده‌های ایرانی است. با این قانون مهم وام ۲۴۰ و ۳۰۰ میلیونی ازدواج به زوج‌ها پرداخت می‌شود و برای خانواده‌ها تأمین زمین یا مسکن با دو سال تنفس و ۸ سال قسط بعد از تولد فرزند سوم پیش‌بینی شده است. در این قانون بخش مسکن به عنوان یکی از حیاتی‌ترین

نیاز خانواده‌ها نیز در نظر گرفته شده و بر همین اساس به خانواده‌ها وام ۱۵۰ میلیونی مسکن با افزایش ۲۵٪ سقف تسهیلات به‌ازای هر فرزند تخصیص داده شده است. همچنین زوج‌های نابارور تحت پوشش بیمه درمان ناباروری قرار می‌گیرند و برای تولد هر فرزند به زوجها تسهیلات پرداخت می‌شود و بدون قرعه‌کشی پس از تولد فرزند دوم به مادران خودرو فروخته می‌شود. یکی از اقدامات خوب مجلس یازدهم نظارت بعد از اجرای قانون است تا نقاط ضعف قوانین جمع‌آوری شده و اصلاح شود. بر همین اساس مجلس طی زمان اجرای قانون متوجه شد که برخی موانع مانند غیبت نظام وظیفه، چک برگشتی، بدهکاری مالیاتی، و... موجب شده است بخشی از مشمولان این قانون نتوانند تسهیلات تشویقی موجود را دریافت کنند؛ بر همین اساس طی هفته‌های گذشته مجلس این موانع را برطرف و بر همین اساس بیش از یک میلیون جوانی که تاکنون نمی‌توانستند از تسهیلات این قانون استفاده کنند می‌توانند از این تسهیلات حمایتی ویژه بهره‌مند شوند.

📌 لایحه ارتقای امنیت زنان در برابر سوء رفتار

📌 لایحه ارتقای امنیت زنان در برابر سوء رفتار درحالی

بعد از یک دهه در دستورکار مجلس قرار گرفته است که تمرکز بر بازدارندگی و پیشگیری دارد. در این لایحه ارتقای امنیت روانی و جسمانی زنان در محیط خانه، کار و اجتماع هدف بود و برای رسم‌های غلط گذشته مانند «خون بس» نیز جرم‌انگاری‌هایی صورت گرفته است. حمایت از حریم خصوصی بانوان در مقابل ضابطان قانونی، امکان استفاده از اذن قاضی برای خروج زنان از کشور در موارد ضروری، مجازات شوهری که همسر خود را از خانه اخراج یا مانع ورودش به خانه شود، جرم تلقی شدن اجبار زن به ازدواج یا طلاق توسط هر کسی از جمله ولی، قیم و ... از دیگر اهداف این لایحه می‌باشد.

انتقال سوابق بیمه یا بازنشستگی

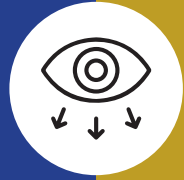
مجلس یازدهم با طرح انتقال سوابق بیمه یا بازنشستگی به دنبال حل مشکلات افرادی است که می‌خواهند به صورت ارادی یا غیرارادی سوابق بیمه یا بازنشستگی خود را از یک صندوق به صندوق دیگر انتقال دهند. با این طرح هزینه‌های نقل و انتقال بیمه برای بیمه‌شدگان کاهش پیدا کرده و تأمین منافع بیمه‌شدگان با بهره‌مندی از خدمات بازنشستگی مناسب در نظر گرفته شده است.

اصلاح قانون بیمه‌های اجتماعی کارگران ساختمانی

کارگران ساختمانی به‌عنوان ضعیف‌ترین قشر جامعه و دارای کمترین امکانات در بین صنوف کارگری، ذی‌نفع اصلی این قانون به‌شمار می‌آیند. این در حالی است که افراد مذکور کمترین مدافع را نیز دارند. با توجه به اینکه کار آن‌ها با مخاطرات و آسیب‌های بسیاری همراه است، توجه به قشر کارگر از اولویت‌های مجلس انقلابی است. مجلس یازدهم با تصویب اصلاح قانون بیمه‌های اجتماعی کارگران ساختمانی به دنبال رفع مشکلات تعداد ۸۰۰ هزار کارگر ساختمانی است که به دلایل مختلف پشت نوبت پوشش بیمه قرار داشتند. این افراد با قانون جدید تعیین تکلیف شده و تحت پوشش بیمه قرار خواهند گرفت و کارگران ساختمانی دارای کارت مهارت فنی و حرفه‌ای بعد از مراجعه به منظور ارائه مدارک باید ظرف مدت یک ماه تحت پوشش بیمه تأمین اجتماعی قرار گیرند. بی‌تردید اجرای این قانون باعث آرامش و انگیزه بیشتر در کارگران ساختمانی برای ادامه فعالیت شده، ضمن اینکه مانع از آسیب به جامعه کارگری به‌ویژه در پی بروز حوادث حین کار خواهد شد.

نظارت رکن دیگر وظایفی است که مجلس می‌تواند به آن بپردازد. البته توقعی که از نظارت مجلس باید داشت نباید این باشد که با نظارت می‌توان هرکار اجرایی انجام نشده‌ای را به اجرا رساند، بلکه با نظارت فقط می‌توان توجه مجری را به کارهای انجام نشده جلب کرد و اگر تخلف خیلی آشکاری وجود دارد با آن برخورد کرد. یکی از کارویژه‌های مجلس یازدهم از شروع آن در سال ۱۳۹۹، بها دادن به حوزه نظارت، چه نظارت‌های ستادی و چه نظارت‌های میدانی و حضوری بوده است. حضور رئیس، نواب رئیس و کمیسیون‌های تخصصی مجلس در نقاط مختلف کشور در حدود ۳۰۰ فقره نظارت میدانی و نیز احیای بندهای نظارتی آیین‌نامه داخلی مجلس برای نظارت مؤثر بر عملکرد دستگاه‌های اجرایی نظیر ماده ۲۳۴ آئین‌نامه و نیز تعیین یک روز به عنوان روز نظارتی در جلسات علنی هفتگی مجلس از جمله مهم‌ترین اقدامات برای پررنگ کردن وجهه نظارتی مجلس شورای اسلامی بود. نظارتی که در اجرا نیز به نتیجه رسید و موضوعاتی نظیر تخصیص اعتبارات اشتغال‌زایی تبصره ۱۸ قانون بودجه ۱۴۰۰ در آذرماه همان سال، پرداخت سهم یک‌درصدی وزارت بهداشت از درآمدهای مالیات بر ارزش افزوده در تابستان ۱۴۰۱ و ... از جمله نتایج همین رویکرد نظارتی جدی مجلس بود.

نظارت

نظارت‌های میدانی

مجلس یازدهم به حوزه نظارت میدانی هم از سوی رئیس و هم نمایندگان و به خصوص کمیسیون‌های تخصصی توجه جدی داشته است. انجام ده‌ها نظارت میدانی توسط موکلان مردم در خانه ملت از مهم‌ترین وجوه تمایز این مجلس با سایر مجالس گذشته است. اساساً در حوزه‌های مختلف، قوانین خوب، جامع و کاملی وجود دارد؛ اما متأسفانه یا اجرا نمی‌شود یا ناقص اجرا می‌شود و یا آنقدر بد اجرا می‌شود که نتایج معکوس می‌دهد. مجلس یازدهم با مقدم دانستن نظارت بر تقنین با حضور میدانی در بخش‌های مختلف به اجرای صحیح قوانین نظارت داشته است. مجلس یازدهم طی آغاز فعالیتش از سوی هیئت رئیسه و کمیسیون‌های تخصصی بیش از ۲۰۰ نظارت میدانی از مناطق مختلف کشور داشته است.

سه‌شنبه‌های نظارتی

مجلس یازدهم از روزی که آغاز به کار کرد اقداماتی انجام داد که در سابقه پارلمان بی‌سابقه یا حداقل کم‌سابقه بود و این مجلس علاوه بر ابزارهای نظارتی جاری خود، یک روز از جلسات هفتگی را به موضوع نظارت

اختصاص داده است. محقق شدن تکلیف قانونی خزانه به تخصیص یک درصد از ۹ درصد مالیات بر ارزش افزوده به حوزه بهداشت و درمان کشور و همچنین تحقق ۱۸ هزار میلیارد تومان اعتبار اشتغال‌زایی استان‌ها پس از اتمام حجت با وزارت اقتصاد از نتایج این اقدامات نظارتی در روزهای سه‌شنبه بوده است.

احیای ماده ۲۳۴ آیین‌نامه داخلی

این ماده مسیری برای رسیدگی به سوء مدیریت‌ها و ترک فعل مدیران اجرایی است که در مجلس یازدهم به صورت ویژه مورد استفاده قرار گرفت. از جمله در مواردی مانند پرونده رئیس جمهور و وزرای دولت سابق برای موضوعاتی چون عملکرد ستاد ملی کرونا، نابسامانی بازار کالاهای اساسی، عدم مدیریت بازار شب عید در نوروز ۱۴۰۰ و ... برای رسیدگی وارد فرایند حقوقی قوه قضائیه شد.

برخط شدن نظارت دیوان محاسبات

در گذشته نظارت دیوان محاسبات یک نظارت بسیار پسینی و به اصطلاح تاریخ گذشته بود. به این معنا که پس از دو سال یا حتی بیشتر از پایان یک سال، گزارش

تفریغ بودجه آن توسط دیوان محاسبات تهیه و منتشر می‌شد؛ در حالی که، زمان برخی تخلفات و کوتاهی‌ها در تخصیص بودجه‌ها گذشته بود و عملاً آن گزارش فقط کارکرد برای رفع آسیب‌ها در بودجه سال‌های بعد را داشت و امکان جلوگیری از افزایش خطا و احیاناً جرایم مالی را در همان سال نداشت. در مجلس یازدهم دیوان محاسبات در یک تغییر جدی، با به‌روز کردن نظارت خود، به صورت فصلی و دو فصلی و حتی میان فصلی گزارش‌های تفریغ بودجه را ارائه می‌کند که این موضوع می‌تواند جلوی انحراف در بودجه‌ریزی و تخصیص‌ها را در فرصت‌های باقی‌مانده از اجرای قوانین بودجه بگیرد و اشکالات را رفع کند.